REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURĬ de ANUNȚURĬ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. în Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ maĭ dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA" iese în fiecare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-riĭ de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inuluĭ Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 coróne. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 33. Brașov, Luni-Marți 12 (25) Februarie. 1902.

Enigma dela Orăștiă.

I.

Noua fóiă din Orăștiă, care se afișéză ca depositara vederilor politice ale unui grup de tinerĭ din sînul partidului nostru național, s'a ocupat în vre-o trei numerĭ ai seĭ din urmă, direct și indirect, de diarul nostru, încercând a-se apĕra contra unor presupuse bănuielĭ ale nóstre și făcênd observările sale asupra atitudineĭ „Gezetei" din trecut și present.

Vrem sĕ rĕspundem la observările amintiteĭ foĭ. O facem pentru a-ne împlini o datoriă publicistică și națională.

A spera, însĕ că ne va succede a și convinge pe „tinerii" confrațĭ, de cum-va am avé dreptate, ne este, durere, cu neputință, după-ce unul dintre ei, care se vede a fi un fel de *spiritus rector* al fóiei, ne spune deja *a priori*, că „*nu-i importă*" ce opiniune are „Gazeta Transilvaniei" asupra „pașirei lor", fiind-că ei sunt decișĭ a merge înainte." („Libertatea" Nr. 6 din a. c.)

Și de ce și-ar și bate ei capul asupra opiniunei organului dela Brașov cu vechile sale doctrine, cu „principiile sale generale de naționalism din era vechiă" și cu „formele sale usate"? De ce i-ar importa ceea-ce dice „Gazeta", când ei au privilegiul de a fi „tinerĭ" și când în calitatea acésta li-se pare lucru natural ca ei sĕ fie contra părerilor bĕtrânului organ, care îmbălătesce la „doctrine naționale învechite", și la „forme vechĭ", ce nu se mai pot împăca cu „spiritul timpului"? De ce sĕ se simță stinghirițĭ de judecata celor mai bĕtrânĭ și mai esperțĭ din sînul națiunei, când ei mai au favorul de a fi „stat pe aceleașĭ băncĭ ale școlei, pe carĭ au stat conducĕtorii tinerĭ de astădĭ ai poporului maghiar" și când „au dobêndit chiar aceleașĭ titlurĭ academice, ce le-au dobêndit și aceștia" și astfel sunt în mĕsură a sci mai bine „ce-i taie capul și ce pot"? De ce în fine, i-ar importa pe dumnealor ceea-ce opinéză și crede publicul român asupra „pășirei" lor, décă se țin a fi cei mai fidelĭ interpreți ai dorințelor lui când afirmă, că „au apărut cu fóia lor ca un rĕsunet, ca o espresiune a dorințelor generale"? — (A se vedé „Libert." nr. 6, 8 și 9).

In fața unei atitudinĭ atât de încredute, este greu, vrênd a rĕmâné serios, sĕ găsescĭ tonul potrivit pentru a arăta în ce mare rĕtăcire se află tinerii confrațĭ. Cu tóte astea noi vom încerca a dovedi acésta, fără a ne teme a fi privițĭ din partea dênșilor ca concurențĭ ai acelui „simplu socialist vienes, de profesiune tipograf", care, cum dic dênșii, le-a dat în câte-va cuvinte formula magică, cu care, ca odinióră Moise, sĕ pótă stórce apă din stâncă și sĕ conducă astfel poporul nostru setos de libertate în țéra făgăduinței.

Inainte de tote am voi sĕ ne spună tinerii dela „Libertatea" cum își închipuesc ei „acțiunea" ce vor sĕ-o întreprindă și cum își închipuesc posiția lor în sînul partidului și față cu adversarii dela putere ai acestuia?

Căci, bine sĕ notăm, în numĕrul prim al fóiei lor ei au declarat, că „vor cere căutarea modalităților" pentru ca partidul sĕ pótă eși din impas, că „vor pregăti în sînul lor terenul pentru dile mai bune de mișcărĭ politice" că „vor rĕmâné în cadrul organisației nóstre de partid" și „se vor supune votului majorității".

Indată după acésta (în nr. al 2-lea séu al 3-lea) ei deja au rĕsturnat tot ce au afirmat în nr. 1, declarând un articul apărut în fóia din Arad cu privire la dênșii de „dătător de direcțiă pentru gruparea lor", ba de „program" chiar, un articul, în care li-se cerea a-o „rupe cu formele doctrinare ale unei organisațiunĭ teoretice" și prin care erau îndemnațĭ a „porni, ei, tinerii, înainte" lăsând pe „bĕtrânĭ" în „voia Domnului".

Făcênd obiecțiunile nóstre față cu acéstă contradicere, tinerii dela fóia din Orăștiă n'au ținut sémă de ele, ci au declarat, că „cu tóte împutările, ce li-le face „Gazeta" ei se identifică și se vor identifica cu ideile fundamentale ale acelui articul", care cerea ca tinerii sĕ declare rĕsboiŭ organisației partidului și bĕtrânilor seĭ luptătorĭ.

Combătênd astfel „organisația", „doctrinele" și „naționalismul" din era vechiă în sînul partidului nostru, ca sĕ-și pótă face în tótă libertatea „evoluțiile", tinerii noștri ne mai lasă în mare nedumerire despre aceea cum voiesc „sĕ pareze loviturile esterne".

Ei vor sĕ-și mĕsure puterile pept la pept cu tinerii conducĕtorĭ maghiarĭ de adĭ, cu carĭ „au stat pe aceleașĭ băncĭ ale școlei".

Ei bine cum, separându-se de bĕtrânii națiunei și lăsându-i în plata Domnului, cred ei că vor puté sĕ pareze loviturile esterne?

N'ar trebui s'aștepte óre până ce acei tinerĭ maghiarĭ vor deveni bĕtrânĭ, căcĭ e de obște cunoscut, că loviturile ce trebue sĕ le îndurăm nu vin dela tinerii, ci dela bĕtrânii maghiarĭ, carĭ conduc și cârmuiesc adĭ în Țéra ungurécă?

Congresul catolic unguresc. In ședința dela 21 Februarie s'au desbătut §§-ii 73—79. La §. 73 archiepiscopul de Agria *Samassa* a propus, ca membrii adunării regnicolare catolice sĕ fie aleșĭ mijlocit prin electorĭ. Propunerea și-a motivat'o printr'un discurs mai lung, în care, între altele, a invocat și voința Corónei ca argument. El a fost combătut de *Horlovanyi* și *Simonyi-Semadam*, ér la votare au fost contra propunerei lui Samassa și episcopii Mailath, Firczak, Ivankovicĭ și Csaky; dintre mirenĭ Apponyi, Ugron și Zichy. Propunerea lui Samassa a cădut. — La §. 83 contele *Pallavicini* a cerut, ca *din consiliul de direcțiune sĕ facă parte și 3 greco-catolici*. Propunerea a fost primită. — In ședința dela 22 l. c. s'au desbătut §-ii 80—124.

Guvernul italian a demisionat în urma votului dat de Cameră, pentru alegerea președintelui. Candidatul guvernului *Villa* a avut 14 voturĭ și candidatul socialist *Costa* 17 voturĭ. Au fost 120 de buletine albe. Biroul a declarat balotagiu. Indată după acésta s'a întrunit consiliul de miniștri și s'a hotărît ca guvernul sĕ demisioneze. Primul ministru *Zanardelli* s'a dus Sâmbătă séra la palat și a comunicat regeluĭ demisia cabinetului. Se crede, că va da din nou lui Zanardelli sarcina de a forma cabinetul și că Zanardelli va menține mai mulțĭ din actualiĭ miniștrĭ.

In atențiunea acționarilor dela băncile nóstre.

Dăm loc următorului articol, ce ne vine dela un bărbat fruntaș dintre acționarii băncilor nóstre:

In prejma adunărilor generale a institutelor nóstre de banĭ, aflăm de lipsă a atrage atențiunea acționarilor acestor institute la unele momente ponderóse pentru băncile nóstre.

Noi Românii suntem popor *per eminentiam* agricultor și — cum dice sĕtênul — „domn". Afară de aceste două modurĭ de traiŭ nu pré cunóscem altele. Bancherĭ avem între noi asemenea numai de câteva decenii. Ce mirare déră, că suntem mai mult cu numele, decât cu fapta și mai puțin cu aplecarea.

Din lipsa aplecării poporului nostru spre specula cu banĭ și din lipsa spiritului sĕu comercial, resultă, că décă am contribuit cu acțiile nóstre la ridicarea unor institute de banĭ, am făcut'o mai

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

(5)

Romanul unui copil bolnav.

De Catulle Mendès

(Urmare.)

Doctorul tăcu un moment, apoi mângâind cu mâna sa pĕrul blond al bolnavului, dise: „Deóre-ce acum eștĭ cuminte, iubitul meu Kurt, ascultă-mĕ: Când tatăl d-tale te-a adus la Paris, inainte de asta cu doi anĭ, am vĕdut îndată, că la d-ta va fi imposibil a face ceva cu orthopedia, însĕ viéța nu-ți era în pericol. Bóla pe care se vede, că ai moștenit'o dela mama, nu presenta simptome îngrijitóre și era cu putință a o preveni. La început mergeau tóte bine; nicĭ o complicație, nicĭ o apariție neliniștitóre; eu aveam cea mai bună nădejde. De-odată însĕ starea d-tale s'a înrĕutățit, obrajii d-tale s'au scofâlcit, din causa insomniei continue ochii d-tale erau înjectațĭ cu sânge, respirația d-tale nu mai era regulată și une-orĭ era aspră și șuerătóre — cum e de esemplu și în momentul de față — în cele din urmă veniră apoi frigurile. Acéstă isbucnire subită, care după apreciarea mea, nu putea sĕ vină, decât după câțĭ-va anĭ, m'a surprins din cale afară. Căutam motivul — și nu l'am descoperit încă. Sunt convins însĕ, că trebue sĕ fie un motiv".

Fruntea lui Kurt se încrețĭ. Vechea neîncredere se întórse érăși.

„Acest motiv trebue sĕ-l cunosc „continuă doctorul, „décă e vorba sĕ te restabilesc. D-ta ești încă, o mâhnire, copilul meu; bóla d-tale era latentă, o durere violentă a făcut'o sĕ isbucnéscă. Mi-se pare, ba sunt chiar convins, că ai un secret, pe care eu trebue sĕ-l cunosc; descopere-mĭ acest secret și eu te voiŭ vindeca!"

„Ah!", strigă Kurt mânios, sărind în sus, „d-ta mi-ai pus o cursă!"

„Pentru-ca sĕ te salvez, vorbesce, te rog, te conjur, ai încredere în mine, nu sunt eu amicul d-tale?"

Kurt stătea înaintea doctorului, fața îi era ca purpurul, ochii îi scânteiau.

„D-ta nu eștĭ nicĭ amicul meu, nicĭ medicul meu, d-le doctor", dise el cu voce răgușită, șuerătóre, „n'am nevoie de d-ta, fiind-că nu vreŭ sĕ mĕ fac sănĕtos".

Și aruncându-i o privire disprețuitóre, îi întórse spatele, ridică perdéua ce despărția balconul de odaia de durmit, eși în grădina de iérnă și deóre-ce perdéua nu se lăsă în jos, decât încet, doctorul putu vedé cum sĕrmanul copil a rupt un trandafir alb și l'a sărutat cu patimă.

* * *

Kurt își jurase, sĕ nu-șĭ tradeze secretul nicĭ-odată.

Esistă suflete, carĭ sunt așa de caste, încât nu vor sĕ se arate în nuditatea lor. Poțĭ sĕ desparțĭ iedera de trunchiul, în jurul căruia se încolăcesce, și și scoicile de mărgăritare, de stânca, cu care sunt concrescute: dér este imposibil sufletelor pudice sĕ le storcĭ taina bucuriilor și suferințelor lor.

De altfel Kurt scіea, că mărturisirea lui ar fi primită numai cu un zîmbet de compătimire. „D-ta eștĭ copil", seu „acésta nu trebue luată în serios", cam așa i-s'ar rĕspunde. Și apoi în ce cuvinte sĕ-șĭ îmbrace sentimentele sale, pe carĭ nu șĭ-le putea esplica el însușĭ? Óre acéstă ciudată divinisare a unei ființe îndepărtate, pe care a zărit'o numai fugitiv, ca pe o fantomă, era amorul, despre care a cetit așa de mult?

In adevĕr, orĭ cât de desvoltate erau facultățile intelectuale ale lui Kurt, totușĭ în fond el nu era, decât un copil, care nu pricepea pe deplin acéstă patimă puternică, întemeiată în parte pe agitația nervilor, în parte pe exaltația fantasiei. Sentimentul sĕu pentru un ce necunoscut putea sĕ-șĭ aibă originea în acel dor de delicateță, care este propriu inimilor tinere și pe care Kurt n'avea unde sĕ-l pună în practică. Din copilăria lui părăsit de tatăl sĕu, neglijat de servitorĭ, el n'a cunoscut decât iubirea de mamă, din pricina împrejurărilor particulare, potențată la paroxism. Kurt a pierdut pe mamă-sa, nimenĭ nu-l mai iubea și sĕrmana lui inimă doria atât pe mult iubirea.

Insĕ érăși, décă el își transporta sentimentul, ce-l avuse pentru mama sa mórtă, asupra fetei dela ferĕstră, de ce simțea el atâtea dorințe inesplicabile, de ce era el atât de gelos, de ce atâtea lacrĕmĭ?

Orĭ cum ar fĭ fost lucrurile, bietul Kurt suferea, nimenĭ nu era, care sĕ-l consoleze, pe care sĕ-l fi putut iubi. Doctorul Delton? Nu, acésta cerea sĕ-i descopere taina sa, și acésta nu puté sĕ o facă. Tatăl sĕu? Nicĭ odată! Acestuia nu putea

mult, ca sĕ putem ḑice, că acum şi Românul are de unde sĕ ia banĭ şi sĕ nu umble şi huiduit şi sĕrăcit de băncile streine, dér după-ce le-am vĕḑut înfiinţate, nu le mai purtăm grija, cum s'ar cuveni. Numai probităţii şi omeniei înăscute caracterului românesc este de a se mulţumi, că acéstă negrije a acţionarilor — la noi Românii ce e drept, împrăştiaţĭ prin tótă ţéra — n'a avut încă urmărĭ desastruóse...

Au urmat înse şi vor urma şi mai multe rele, cum e încuibarea şi perpetuarea în direcţiune a unor clice, carĭ tind, după firea lucrului, a-se întări în spirite homogene şi întărindu-se vênéză mai mult după interesele membrilor sĕĭ, decât după ale institutului, ceea-ce apoi este începutul capĕtului pentru institut.

Cunóscem un institut, care deja de anĭ se luptă din rĕsputerĭ pentru esistenţa sa şi numai în anul trecut n'a fost în stare sĕ dea un ban dividendă acţionarilor sĕĭ. Acest institut, ajungĕnd prin laboriositatea şi diliginţa estra-ordinară a funcţionarilor sĕĭ şi mai ales prin desteritatea noului sĕu advocat la cevaşĭ rĕsuflare, începe cu aceea că ridică léfa directorului, care în lipsa de orĭ ce cunoscinţe speciale domnesce à la grand seigneur — nu servesce de un an şi jumĕtate — lăsând pe ceialalţĭ amploiaţĭ, din causa stărei slabe a institutului, neremuneraţĭ.

Acésta póte sĕ fie din partea direcţiunei acelui institut prietinie sĕu orĭ-ce alta, dér dreptate, prevedere în viitor şi îngrijire de interesele acţionarilor, de sigur nu este.

Ca sĕ nu se întêmple lucrurĭ de acestea şi şi mai rele, carĭ pot causa cu timpul ruinarea institutelor nóstre, este şi datorinţa, dér şi interesul acţionarilor.

Aceştia trebue sĕ se folosésca de unica ocasiune, care li-o dă lor legea comercială şi statutele institutului, de adunarea generală, sĕ alégă o direcţiune compusă din ómenii cei mai firmĭ şi demnĭ de încredere şi sĕ cureţe din direcţiune tot ce e putred şi nesănĕtos.

Dér acésta nu se face aşa, că décă nu putem merge noi înşine la adunarea generală trimitem acţiile nóstre din tóte părţile direcţiunei respectivului institut, ca sĕ facă cu ele şi cu voturile nóstre, ce va vré ea sĕu directorele, — căcĭ cea dintâi în cele mai multe casurĭ se perpetuéză pe sine, ér ăst din urmă îşĭ bagă ómenii sĕĭ în direcţiune, ambele lucrurĭ nesănĕtóse, ce pot deveni tare uşor periculóse — ci sĕ le trimită unor ómenĭ demnĭ de încredere deplină. Aceştia apoi vor sprijini pe director şi vor susţine direcţiunea, décă vor merita ambii, ér décă nu, îi vor scóte pe ambii dela conducerea institutului şi-i va înlocui cu alte persóne destoinice şi demne de încredere.

Acţionarii institutelor nóstre de banĭ pĕcătuesc dér contra institutului însuşĭ şi în contra interesului lor propriu, décă nu merg la adunările generale în persónă, sĕu neputându-o face acésta — décă nu trimit drept representanţĭ ai persónei şi intereselor lor nisce bărbaţĭ demnĭ de tótă încrederea.

Un acţionar.

Nota Redacţiunei. Cestiunea, ce-o atinge autorul articolului de mai sus, este importantă din tóte punctele de vedere, dér, va recunósce şi d-sa şi orĭ şi cine, tot-odată şi fórte delicată.

Suntem cu totul de acord, şi am mai accentuat la diferite ocasiunĭ, că funcţionarii băncilor nóstre trebuesc trataţĭ pe picior de egalitate, ca sĕ se simtă din ce în ce mai atraşĭ şi mai încurajaţĭ de-a milita cu conscienţiositate în interesul institutelor, pe carĭ le servesc. A părtini pe unul faţă cu altul, a face deosebirĭ între ei acolo unde e necesar a se recunósce valórea întrégă a muncei fiecăruia, e nu numai o neiertată greşélă, dér o pornire chiar desastruósă.

Încât pentru interesul, ce trebue sĕ-l desfăşure acţionarii institutelor nóstre de banĭ pentru desvoltarea şi progresul acestora, este un lucru, ce se înţelege de sine. Unde lipsesce acest interes, acolo lipsesce controlul, lipsesce garanţa principală pentru un mers sigur al desvoltării şi a progresului institutului şi sórtea lui va atêrna atuncĭ numai dela norocul de-a avé în frunte ómenĭ conscienţioşĭ şi de omenie.

Este bine, ba neapĕrat de lipsă, ca acţionarii sĕ se intereseze şi sĕ se convingă chiar în persónă de adevĕrata stare a lucrurilor şi astfel bine informaţĭ sĕ ia parte la adunările generale. Pe câtă vreme înse cineva nu s'a convins în adevĕr de eventuale scăderĭ sĕu neregularităţĭ ale conducerei, urméză natural sĕ dea încredere şi mână de ajutor celor puşĭ în fruntea institutului.

Totul atêrnă decĭ, după părerea nóstră, dela buna, esacta şi nepreocupata informare şi orientare a acţionarului asupra mersului administraţiei cutărui institut, spre a pută judeca în consciinţă, décă direcţiunea merită orĭ nu încrederea lui. Până-ce înse nu va cunósce astfel situaţiunea şi nu va avé causă de bănuelĭ faţă de conducerea institutului, acţionarul când nu póte merge insuşĭ în persónă la adunarea generală, va lucra mai consult, décă va trimite acţiile sale direcţiunei, decât unor persóne, despre carĭ nu are deplină convingere şi siguritate, că nu vênéză interese particulare faţă cu institutul.

Saşii şi celelalte naţionalităţĭ.

Am publicat deja articolul din „Kronstädter Zeitung“ în care în terminĭ destul de categoricĭ se expun motivele, carĭ îĭ fac pe Saşĭ sĕ observe o atitudine reservată faţă cu ideia de a încheia un fel de alianţă cu celelalte naţionalităţĭ. În acelaşĭ numĕr şi pe aceeaşĭ pagină, încă la loc mai de frunte, vedem un articol, care ocupându-se cu aceeaşĭ cestiune emite unele idei mai conciliante. Étă ce ḑice articolul datat din Buda şi scris fără îndoială de unul dintre deputaţiĭ saşĭ:

Dér sĕ ne întórcem în sfîrşit la cercul nostru mai restrîns. Aicĭ, în politica nóstră poporală, există un punct, care are nevoie de lămurire şi care chiar ḑilele acestea a fost atins érăşĭ prin o observaţie a ḑiarului „Siebenb. D. Tagblatt“. Acesta este punctul privitor la relaţiunile nóstre faţă cu ceilalţĭ nemaghiarĭ din ţéră.

Ni se pare, fără sĕ vrem a trata cestiunea aicĭ *per longum et latum*, că politicesce nu prea este înţelept lucru, décă în orĭ ce ocasiune se acentuéză atât de demonstrativ, că noi cu Românii, Slovacii şi Sêrbii nu vrem sĕ avem comunitate mai strînsă politică. Pentru ce asta? Pentru cel ce privesce lucrurile din depărtare aprópe are aparenţa, când publicăm asemenea lucrurĭ, ca şi cum noi am vré sĕ facem pe copiĭ rĕsfăţaţĭ înaintea Ungurilor şi acésta provócă cu drept bănuiala unei *politice ambigue*, care de atâtea orĭ — în cele mai multe casurĭ pe nedrept — ni s'a reproşat. Avem noi nevoie, sĕ ne facem agreabilĭ Maghiarilor pe acéstă cale? Nu, căcĭ noi n'avem intenţiunĭ ostile faţă cu Maghiarii, noi ne apĕrăm numai bunul nostru drept. Şi décă acest drept este în multe puncte şi dreptul altor popóre ale patriei nóstre, nu póte decât sĕ ne convină, décă strigătul nostru după drept şi respectare de lege, este confirmat prin strigătul mai puternic al altora, carĭ sunt mai tarĭ, decât noi.

Se ḑice că ceea ce ne légă împreună este de natură negativă: lupta contra şovinismului. Ei bine, nu trebuie mare iscusinţă pentru a preface negativul în ceva fórte *positiv*: Ce este mai positiv de cât lupta pentru drept?!..

De altfel noi nu pledăm pentru o alianţă necondiţionată. Acésta o sciu prea bine cititoriĭ ḑiarului „Kronstädter Zeitung:“ De sigur, noi nu vom lupta pentru sufragiul universal, nicĭ pentru abrogarea virilismului şi altele asemenea, căcĭ interesele nóstre ne interḑic aşa ceva. Înse de fapt avem puncte comune fórte însemnate, şi de aceea n'avem de loc zor, sĕ provocăm în cealaltă parte, în mod artificial, indispoziţie, fără sĕ producem în a treia parte (la Maghiarĭ) altă impresie, decât aceea a miopiei şi ambiguităţii politice.

În rĕndurile nóstre, firesce, ar pute sta şi unii dintre Maghiari, căcĭ dór noi representăm legalitatea, pe care au creat-o aprópe esclusiv Maghiarii şi de aceea nimic nu este mai anapoda, decât décă ni se impută ura de rassă. Înse precum noi cu bucurie şi cinste salutăm pe orĭ ce Maghiar, care are curagiul a trada cea mai mică disposiţie de a ne recunósce în public dreptul, aşa şi faţă cu toţĭ Nemaghiarii, — întru cât pretensiunile lor sunt compatibile cu ale nóstre, — simţim în prima linie şi mai ales necesitatea, de a accentua ceea ce este comun şi de a nu indica ostentativpunctele, carĭ ne despart.“

Naţionalităţile.

Ḑiarul kossuthist „Egyetértés“ în numĕrul sĕu de Duminecă publică sub titlul de mai sus un articol, din care estragem următórele:

„Discusiunea budgetară nu se póte ridica în regiunĭ mai înalte şi chiar décă se ridică pentru un moment, nu e capabilă a-se menţine în înălţime. Cu tóte acestea s'au atins câte-va cestiunĭ importante, carĭ ar fi putut contribui la acéstă înălţare. Una dintre aceste cestiunĭ a fost *cestiunea naţionalităţilor*.

„La începutul erei nóstre constituţionale acésta era o mare cestiune. Fĕtul acesteia este legea naţionalităţilor. Legea, pe care majoritatea naţiunei o condamnă, cu care naţionalităţile nu sunt mulţumite, pe care guvernul nu o esecută riguros şi cu ajutorul căreia totuşĭ se rĕţioesc naţionalităţile acolo, unde s'a esecutat.

Acésta e o lege, care adĭ nu mulţumesce pe nimenĭ. Sĕ o menţinem şi mai departe, orĭ sĕ o schimbăm? Avem putere, ca sĕ putem schimba, şi óre am profita din acésta?

Atâta este cert, că tendinţa de a-se afirma este dreptul uman avitic al naţionalităţilor. Acest drept adĭ nu se póte nicĭ călca în piciòre, nicĭ stîrpi cu fer şi foc. Nicĭ că e permis aşa ceva. Inimele nobile, sufletele iubitóre de libertate, aderenţii progresului raţional simt aversiune pentru silnicia, cu care atât Rusia, cât şi Germania îşĭ strivesce Polonii. La aşa ceva rassa maghiară n'a fost nicĭ-odată dispusă şi dată fiind iubirea sa de libertate, nicĭ n'ar fi capabilă de aşa ceva (!).

Naţionalităţile sĕ-şĭ păstreze, purifice, inobileze, sĕ-şĭ scótă în relief în familie, literatură, artă, biserică şi în contactul social limba şi calităţile lor de rassă. Acesta este dreptul lor inalienabil. Marginile acestui drept al lor se începe acolo, unde ar ameninţa unitatea statului, şi ar ştirbi dreptul limbei de stat“.

Organul kossuthist vorbesce apoi despre pretinsele agitaţiunĭ puse la cale din partea Curţii din Viena în mijlocul diferitelor naţionalităţĭ. Pentru a libera naţionalităţile din braţele Curţii din Viena s'a adus legea naţionalităţilor, cu scop de a-le împăca. Cine s'ar fi gândit, că şi după acéstă lege, Saşii se graviteze spre Germania, Românii spre România, Slovacii spre Boemia?

Ce e de făcut acum cu legea naţionalităţilor? — se întrébă „E—s“ — şi rĕspunde singur, că legislaţia încă n'a cumpĕnit acest lucru, dér crede, că este o nenorocire, că în parlament fie-care naţionalitate este representată (?). Datoria acestor representanţĭ — după „E-s“ — este de a-şĭ esprima la orĭ-ce ocasiune gravaminele, asigurându-i, că vor găsi minţĭ calme, carĭ

---

sĕ-i ierte, că a lăsat pe sĕrmana sa mamă sĕ trăiéscă isolată, părăsită şi sĕ móră desperată, nu, nicĭ odată, nicĭ odată nu puté sĕ-l ierte! Din contră îl uria. Contele nicĭ nu făcea ceva, ca sĕ schimbe disposiţiile fiului sĕu faţă cu dênsul. El trăia în societatea cea mare şi nu venia aprópe nicĭ-odată sĕ-şĭ vadă copilul sĕu bolnav. Astfel trăia nenorocitul schilod într'o dublă singurătate, se consuma cu încetul şi se apropia de sfîrşitul sĕu.

Odată rĕmase până séra târḑiu în grădina de iérnă. I-se părea, că în casa vecină se petrece ceva estra-ordinar.

Una după alta se luminară tóte ferestrile şi ca într'un joc de umbră se vedeau trecênd figurile una după alta pe perdelele lăsate în jos. Apoi veniră trăsurĭ în curte şi Kurt vedea cum se coborá din ele nisce dame.

Tóte erau îmbrăcate pompos, aveau în cap basmale de dantele şi pe umerĭ pelerine albe sĕu albastre. Domnii, carĭ se dădeau jos din trăsură, dădeau braţul damelor şi le conduceau pe scările acoperite cu covóre şi împodobite cu florĭ. La basa scărilor erau douĕ candelabre, carĭ rĕspândiau o lumină orbitóre, aşa că băiatul putea sĕ vadă totul. El înţelese, că dincolo trebue sĕ fi o serată dansantă.

O! supĕrarea, ce o simţia în inimă, când vedea atâţia bărbaţĭ, atâţia ómenĭ tinerĭ, carĭ nu erau copii, ah! nu erau schilodĭ, nu erau bolnavĭ, carĭ toţĭ o vor vedé pe ea, vor vorbi şi vor dansa cu ea! El simţia chinurile cele mai torturătóre, carĭ îl aduceau la desperare, când în mulţimea óspeţilor zări pe tînĕrul, care venea ḑilnic acolo. Acesta era mai frumos şi părea mai fericit, decât toţĭ ceilalţĭ şi din causa acesta Kurt îl uria mai mult decât pe toţĭ ceilalţĭ, îl uria aşa de mult, încât décă ar fi stat în putinţa lui, l'ar fi omorît l'ar fi sfăşiat cu dinţii.

Incetul cu încetul se linişti sgomotul în curte. Trăsurile góle plecară, numai din când în când se vedeau nisce servitorĭ vorbind împreună. In sală înse pulsa vieţa. Se auḑia o musică veselă, părechile se învêrtiau în tact şi sburau pe lângă ferestrĭ. — Kurt se gândia la piciórele sale strîmbe şi zîmbia cu amar.

Numai la o ferestră, care era de asemenea iluminată, nu se arătau părechĭ dansatóre. Acésta era ferestra, la care el ḑilnic vedea frumósa vedenie. Kurt se uita la ea cu înduioşare; îi părea bine, că acea odaie, de care erau legate tóte gândirile sale, nu era profanată de strĕinĭ.

Odaia înse nu rĕmase timp îndelungat deşartă. O figură albă, delicată întră şi se apropiă de ferestră. Băiatul scóse un ţipet de bucurie.

Drăgălaşa figură, care îi preocupa întréga fiinţă, deschise ferestra şi se reḑimă cu cótele în pervazul ei. Nicĭ odată n'a fost Kurt aşa de fericit, ca acuma. El îşĭ întinse braţele, îi adresă cuvinte de iubire, ar fi sburat la dênsa şi îl podidiră lacrimile.

Ah, nu era óre în adevĕr trist, fórte trist, că acea fată atât de frumósă şi fericită, care dincolo, obosită de dans, se răzima în pervazul ferestrei, spre a inspira aerul curat al unei nopţĭ frumóse de tómnă — era iubită fără speranţă de un sĕrman copil bolnav, pe care nisce marĭ durerĭ l'au copt înainte de vreme şi l'au făcut capabil de o mare iubire; nu era din cale afară trist a cugeta, că el era de faţă şi vĕrsa lacrĕmĭ de bucurie, ér dênsa nu-l vedea plângênd şi habar n'avea!

Tînĕra copilă şedea rădimată în feréstră, ca o delicată fantomă. Kurt era ca beat şi ardea în văpaia ferbinţelelor.

De-odată înse scóse un al doilea ţipet desperat, un ţipet de frică. Un bărbat — o, el recunóscu numai decât pe visitatorul ḑilnic — veni, se aşedă alăturea de dênsa şi vorbia cu dênsa. Óre ce i-o fi spunênd? Ce alta, decât aceea, ce i-ar fi spus şi Kurt, când ar fi fost bărbat şi nu copil, când ar fi fost bine făcut şi nu schilod. O, el scia bine, ce i-ar fi spus, décă ar fi fost alăturea de dênsa, la ferestra deschisă, respirând aerul blând al nopţii, după un vals, ce l'ar fi dansat împreună!

Ah! El şedea acoperit de frunḑe în ascunḑĕtórea sa, cu gâtul întins înainte, cu gura căscată şi suferia torturile iadului. Şi acum, acum vĕḑu ceva îngrozitor, vĕḑu, cum tînĕrul se aplecă şi buzele lui s'au lipit, într'o sărutare lungă, de umĕrul fetei. Kurt vĕḑu sărutarea, i-se părea, că o aude chiar, pe ochii lui se coborî un voal roşu, în pieptul sĕu se rupse ceva, genunchii lui se frânseră şi cu un strigăt de durere căḑu leşinat la pămênt.

(Va urma).

le vor lua în sémă plângerile şi le vor cântări argumentele... — Q-e-d.

Din dieta ungară.

In şedinţa dela 22 l. c. a dietei deputatul sas Carol *Lurtz* a luat cuvêntul în cestiune personală. El s'a apărat în contra atacurilor lui Rakosi Victor. N'a rëspuns mai curênd, fiind-că a fost bolnav. Acum profită de ocasie pentru a rëspunde. Protestéză în contra învinuirii, că Saşii ar lucra în contra unităţii statului, în contra constituţiei, a legilor, séu în contra Maghiarilor. Nu este adevërat, că ar fi dis: „Românilor totul, Maghiarilor nimic.“ Privitor la monumentul milenar de pe Têmpa observă, că a fost contra, ca oraşul së ia sub îngrijirea sa monumentul, şi acésta o va şi motiva....

Kubik Bela: Nepatriotismul nu se póte motiva prin nimic, înţelegi? Ai fost nepatriot.

Lurtz Carol: a făcut'o, pentru-că în rescriptul fişpanului se dicea, că îngrijirea séu îngrădirea monumentului e necesară, pentru-ca mâni criminale së nu-l strice. Nu se póte presupune, că în Braşov sunt ómeni, cari ar puté sĕvêrşi o astfel de faptă. Cea mai sigură apërare a monumentului este cultura locuitorilor oraşului şi virtutea lor de a stima pietatea altora.

Kubik B.: Şi d-ta ai limbă, ca së negi ceea-ce gândesci.

Lurtz C.: Monumentul n'a fost stricat şi nu va fi stricat nici în viitor.

Ballagi G.: Am vëdut, că-l mângesc.

Lurtz C.: Asta s'ar face şi atunci când oraşul l'ar lua sub îngrijirea lui. Pot së spun, că abia décă se pot ceti inscripţii nemţesci.

Ballagi G.: Firesce, scriu unguresce, ca së înţelegem.

Lurtz C.: Ce privesce învinuirea, că aşi fi numit stindardul maghiar o sdrenţă roşie-albă-verde, regret, că Rakosi se inspiră de informaţiuni atât de superficiale, luate din vênt şi false. Tot acésta pot s'o spun şi despre învinuirea, că eu aşi fi dis: „Valahului totul, Maghiarului nimic.“ Aşa ceva, declar, că nu am dis....

Kubik B.: D-ta cutezi a acusa de uşurinţă pe cine-va?

Lurtz C.: După Rakosi, Saşii ar pune piedecĭ în calea clădirilor statului. Asta nu-i adevërat. Posta se află în cel mai frumos punct al oraşului, e stabilită într'un palat frumos.—Adevërat este, că din lista alegëtorilor au lipsit 76 maghiari, dér, numai din greşală, fiind-că un notar orăşenesc a trecut cu vederea rescriptul Curiei.

Olay L.: Guvernul a comis negligenţe când n'a ridicat din post pe acei domni (primarul şi notarul)

Kubik B.: I-au tras în cercetare disciplinară?

Korodi L.: Da, ei au fost pedepsiţi.

Pichler: Din partea autorităţilor.

Szell K. ministru-preşed.: Au fost sub cercetare disciplinară.

Lurtz C.: Rakosi a mai dis, că décă Saşii ar fi Poloni, ei n'ar şedé aici, ci în temniţă.

Kubik B.: A avut dreptate!

Lurtz C.: Cestiune de apreciare.

Olay L.: Nu e permis së vorbescĭ aşa în parlamentul maghiar. Ruşine pentru parlament (Mare sgomot.)

Lurtz C.: Atât în Germania, cât şi în Ungaria numai în virtutea legei póte fi aruncat cine-va în temniţă. Eu n'am avut nici un proces criminal.

Rakosi V.: Pentru-că legile nóstre sunt slabe.

Lurtz C.: Fiind-că noi trăim în Ungaria, numai în virtutea legilor unguresci putem fi aruncaţi în închisori. N'am fost atacat pentru declaraţiuni antipatriotice şi antilegale, şi de aceea cu fruntea deschisă ocup acest loc, ce mi-s'a dat din încrederea alegëtorilor.

*

Continuându-se desbaterea ministrul de finanţe Lukacs a reflectat, într'un lung discurs, la critica ce s'a făcut budgetului.

Pe la fine *Rakosi* a rëspuns la vorbirea lui Lurtz. El dise, că Saşii se luptă cu mâni cu picióre în contra Maghiarilor, pe când Maghiarii le sunt singurii amici care-i apëră de *valahisare*. Peste 100 de ani nu va mai fi în Ardeal nici un Sas, décă nu-i vor apëra Maghiarii. Saşii ne-au batjocurit serbarea milenară. Domnii Saşi au o sërbătóre ciudată: căderea Sedanului. Asta e un lucru atât de comic, încât n'are păreche în lume! N'au vërsat un picur de sânge măcar pentru unitatea germană. Saşii së-şi bage minţile în cap şi së se pórte cinstit, căci alt-cum verdii vor *învineţi*.

Lurtz C. cere cuvêntul în cestiune personală. Declară, că Saşii nu se vor contopi nici în *potcóvă* (vin), nici în *şampanie*. (Inţelege pe Români şi Maghiari). *Saşii stau sub scutul ideii de stat maghiar* şi vor së trăéscă şi së móră în patria acéstă.

SCIRILE DILEI.

— 11 (24) Februarie.

Limba maghiară pretutindeni. Ministrul şovinismului unguresc *Wlassics* a fost dat o ordonanţă, după care inspectorii, când visitéză şcólele, sunt datori a ţine conferenţe cu învĕţătorii şi a-şi face observările, cari së se introducă în proces verbal. Unul din inspectori l'a întrebat, că la şcólele de limbă *„străină“* (confesionale nemaghiare) în ce limbă së se ia procesele verbale. Hop! — d-l Wlassics a dat îndată o nouă ordonanţă către inspectori, în virtutea căreia şi la şcólele de limbă „străină“ *procesele verbale së se ia în limba maghiară*, — căci aşa ar pretinde caracterul oficios de stat al inspectorilor Ministrul însë face atent pe inspectori, că décă s'ar întêmpla së dea de greutăţi şi mĕsura acésta ar avé urmări neplăcute, atêrnă dela tactul inspectorului së ţină conferenţe ori nu.

Dela „Asociaţiune“ Comitetul central al „Asociaţiunii“ a ţinut în 19 şedinţă. S'au luat hotărîrile următóre: Pentru augmentarea bibliotecei poporale editată de „Asociaţiune“ së se céră dela profesorul Ioan Popea scrierile sale încă needitate, şi së se adune şi publice în broşurele de sine stătătóre novelele lui D. I. Lăpădat, publicate în revista redactată de el („Albina Carpaţilor“) şi în alte foi periodice. Pe basa raportului înaintat dela secţiunea istorică, s'a primit spre editare scrierea *„Despre cărţile funduare şi intabulări“* a d-lui Dr. Valer *Moldovan*, censurată de d-l Iosif St. Şuluţiu, licuidându-se autorului 30 coróne onorar de fiecare cólă. Pentru crearea unei uniformităţi în limba literară — cel puţin în publicaţiunile „Asociaţiunii“ — secţiunea literară së elaboreze şi presente comitetului un proiect. Corpul didactic al şcólei de fete a „Asociaţiunii“ së elaboreze un nou regulament privitor la împărţirea studiilor. Cassarul, d. Leontin *Simonescu*, secretar metropolitan, cere së fie dispensat dela postul de cassar. Se alege în mod provisor — cassar d-l Ioan *Vătăşan* funcţionar la „Albina“. Se ia la cunoscinţă raportul secretariatului „Asociaţiunii“ de cuprinsul, că sub titlul rëscumpërării felicitărilor de Anul-Nou s'a încassat în favorul „casei naţionale“ 961 cor. Afară de aceste s'au mai desbătut cestiuni administrative de-ale „Asociaţiunii“.

Jubileul Papei. In diua de 20 Februarie s'au împlinit 24 ani, dela alegerea lui Leo XIII ca papă. Cercurile conducĕtóre din Roma, avênd în vedere etatea înaintată a papei, au hotărît së se serbeze la începutul nu la sfîrşitul anului jubileul de 25 de ani al pontificatului. In biserica St. Petru s'a celebrat în acea di o liturghie solemnă la care au asistat vre-o 20.000 de ómeni. Leo XIII era de 68 ani, când fù ales de papă.

Noii prelaţi din România, adecă Metropolitul de Iaşi şi episcopul de Huşi, au fost întăriţi de Regele în scaunele lor chiar în diua alegerei. Dăm aici câte-va date biografice: Metropolitul *Partenie* s'a născut în satul Clinceni (Ilfov) la 1847. Tatăl sëu, Stancu Nicolae Economu, era preot. Seminarul central l'a terminat în 1868. In acelaşi an s'a căsĕtorit şi hirotonisit diacon la biserica Mihaiŭ-Vodă din Bucuresci. Dela 1870—72 a urmat cursurile facultăţii de litere. Rëmas vĕduv, la 1873 obţine o bursă şi se duce la Atena, de unde se întórce la 1877 licenţiat în teologie. La 1878 archimandrit şi numit superior al capelei române din Lipsca, unde timp de 2 ani a urmat cursurile teologice din acel oraş. La 1880 transferat superior al capelei române din Paris, unde a stat până la 1885, când a fost ales archiereu, ér la 1886 episcop al Eparchiei Dunării-de-jos.

Episcopul de Huşi Conon *Arămescu* Băcăoanul, este născut în comuna Bahna (Roman) şi este fiiul Economului Vasile Gh. Arămescu, preot în acea comună. A întrat de tînĕr în seminarul dela mănăstirea Neamţului, unde s'a şi călugărit. Mai târdiu şi-a continuat studiile la Iaşi, la seminarul *Socola*, unde a fost hirotonit diacon. După absolvirea seminarului P. S. Sa a urmat cursurile facultăţii de sciinţe din Iaşi, obţinênd absolutorul la 1877. A funcţionat ca profesor până la 1880, când a trecut la universitatea din Cernăuţi, unde a fost promovat la 1885 de doctor în teologie. De-atunci a funcţionat ca profesor la seminarul *Veniamin* din Iaşi şi la şcóla normală de institutóre.

Despre originea limbei române. D-l căpitan I. *Curiţă* de la reg. 12 de infanterie Cantemir din Bêrlad, a ţinut dilele acestea o conferenţă la Ateneul din acel oraş, care a fost fórte mult aplaudată D-l Curiţă este de origine din Bănat şi înainte de a întra în armată a făcut studii de filologie şi filosofie.

Cine e patriot în Ungaria? La acéstă întrebare rëspunde diarul „Ostdeutsche Rundschau“ din Viena prin următórele cuvinte: „Cel mai mare patriot este, care diua la miadădi vede stafii, se sperie straşnic şi apoi imitând psihologia, în o situaţie analógă, a copiilor stricaţi de nisce slugi rele, strigă cât îl ţine gura ca së-şi alunge astfel frica. Nu vrem së cercetăm, cine sunt în Ungaria aceste spirite rele. — Ungurul le cunósce fórte bine, numai nu vrea së recunóscă, că sunt spiritele, ce fac parte dintr'un popor ales anume pentru inducerea în rĕtăcirea naţională a Ungurilor. Destul că acest popor şi-a făcut datoria în privinţa acésta din belşug, ar puté pleca deja. Dér nu plécă, ci rĕmâne, se alimentéză mereu din reservoarul nesecat al Galiţiei şi se îngrijesce, ca Maghiarul së rĕmână şi mai departe sub influenţa halucinaţiunilor şi së n'aibă timp a observa în acest timp matrapazlîcurile „patrioţilor“, cari ruinéză patria“. — Intre stafiile zugrăvite pe părete de acel popor diarul german numĕră panslavismul şi pangermanismul. — Noi am puté adăoga şi „dacoromânismul“.

Censură de advocat. Dr. Iustin *Pop*, fiiul protopopului din Luna-de-Arieş, a făcut cu bun succes censura de advocat, şi-şi va deschide cancelaria în Deva.

Rakosi — felicitat. Mai mulţi „Maghiari“ braşoveni au felicitat printr'o scrisóre pe deputatul *Rakosi* Victor pentru atacurile, ce le-a îndreptat contra Saşilor în dietă. Tot asta au făcut'o şi „Maghiarii“ din Sebeşul-săsesc şi Sibiiu, ér cei din *Hajdu-Dorogh* l'au felicitat, pentru-că a scos sabia în interesul introducerei liturghiei maghiare în biserică.

Cununie. D-şóra Adolfina *Borza* n. Sas şi George *Culean* cleric abs. anunţă celebrarea cununiei lor Duminecă, în 17 Februarie st. v. 1902 în biserica gr.-ort. din Alba-Iulia, oraş.

Foc. Sâmbătă nóptea pe la órele 10½, s'a iscat foc la vĕduva Iuliana Gusbeth din Braşovu-vechiŭ str. de mijloc; au ars o şură plină cu nutreţ pentru vite, car şi tóte uneltele de economia câmpului, rĕmânênd biata vĕduvă la începutul primăverei fără unelte. Paguba este însemnată. — Tot Sâmbătă nóptea în intervalul focului s'a întêmplat o nenorocire la sĕrmanul căruţaş I. Constatin din Braşovu-vechiŭ st. Bălţilor. Nisce duşmani avênd ură pe el şi nesciind ce rĕu së-i facă, i-au junghiat un cal, după care trăia, astfel că bietul om e silit së stea acasă, neavênd cu ce munci.

Fuad Paşa, mareşal în armata turcéscă, voind së fugă în Europa, a fost arestat în palatul sĕu. In timpul arestării o luptă a avut loc între servitorii mareşalului şi poliţie, care l'a ridicat pe sus şi l'a îmbarcat pe bordul bastimentului de rësboiŭ Izzedni, pe care e exilat în Siria.

Suprimarea premielor pe zahăr. Conferenţa dela Bruxella a decis cu unanimitate, ca tóte premiele pe esportul de zahăr *së fie suprimate* din Septemvrie 1903.

Revolta din Spania.

Sciri sosite din Spania spun, că revolta muncitorilor a luat proporţii esorbitante. Publicarea statariului în vr'o două oraşe şi-a făcut, ce-i drept, efectul în acele oraşe, dér revolta continuă în alte oraşe, unde muncitorii s'au pus toţi în grevă.

Greviştii din Barcelona au atacat cu pietri trenurile, cari au plecat spre Francia. Ei rëspândesc în taină tipărituri aţîţătóre, în care ameninţă burghezimea cu *rësbunare cumplită*. La puşcăturile din armele Mauser, dic ei, vor rëspunde *bombele de dinamită*. Atelierele din casele private, unde munca se continuă, au fost jefuite. Editorii de diare nu pot së determine pe culegëtori a relua munca. Din causa purtării greviştilor a încetat cu totul serviciul la căile ferate.

In diferite oraşe din Spania s'au ţinut adunări de muncitori, în care s'a proclamat alipirea la greva din Barcelona.

Din Bayonne se telegraféză, că în provincia Navarra Carliştii s'au pus în mare mişcare. In Madrid sunt temeri, că greva va isbucni şi acolo.

Luptele pe strade în multe oraşe sunt teribile. Greviştii atacă armata şi poliţia cu cuţite şi cu revolvere. Armata a scos şi tunurile pe pieţe.

ULTIME SCIRI.

Paris, 23 Februarie. Generalul Gallifet publică un protest în „Matin“ contra reducerei serviciului militar la 2 ani.

Madrid, 23 Februarie. In Saragossa s'a proclamat starea de asediu. In Barcelona s'au confiscat de la locuitori tóte armele.

Londra, 23 Februarie. Roseberry publică în „Times“ o scrisóre deschisă, în care îşi anunţă separarea definitivă de partidul de sub conducerea Campbel-Bannerman. Acéstă scrisóre însemnéză o disidenţă pe faţă în partidul liberal.

Londra, 23 Februarie. Ambasadorul chinez a esprimat guvernului american mulţumirile guvernului sĕu pentru protestul ridicat în potriva rusificării Mandşuriei. Diarele de aici vĕd în acésta o acţiune paralelă cu convenţia anglo-japonesă şi îi dau mare importanţă.

Literatură.

Mama sfântului Augustin de Emil Bougaud, traducere de Salba. Editura d-ui prof. Dr. E. *Dăianu*. Tipografia archidiecesană din Blaşiŭ. Cartea are 31 cóle de tipar (500 pagini) şi este fructul ostenelelor unor laborioşi studenţi în teologie dela universitatea din Budapesta Cuvêntul „Salba“ ne reamintesce societatea literară cu acelaşi nume a teologilor din seminarul desfiinţat „S-ta Barbara“ din Viena. cărei societăţi îi mulţumim publicarea Fabiolei şi a unei părţi din catechismul cel mare al lui Deharbe. Traducĕtorii ne ofer o lectură edificătóre în stil îngrijit, tiparul curat, hârtia bună. Preţul unui esemplar legat elegant în pânză este 4 coróne (+ 30 b. porto.) Un esemplar broşat 3 coróne (+ 30 b. porto). *Se află de vêndare şi la Tipografia A. Mureşianu, Braşov.*

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureşianu.***
Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

Cursul la bursa din Viena.

Din 22 Februarie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120.05
Renta de corône ung. 4%	97.15
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.10
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.80
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	120.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	96.70
Bonurĭ rurale croate-slavone	96.—
Impr. ung. cu premii	188.50
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	156.—
Renta de argint austr.	101.50
Renta de hârtie austr.	101.35
Renta de aur austr.	120.85
Losurĭ din 1860.	151.40
Acţiĭ de-ale Băncei austro-ungară	16 35
Acţiĭ de-ale Băncei ung. de credit	714.—
Acţiĭ de-ale Băncei austr. de credit	697.75
Napoleondorĭ	19 05
Mărcĭ imperiale germane	117.27½
London vista	240.05
Paris vista	95.45
Rente de corône austr. 4%	98.75
Note italiene	93 10

Cursul pieţei Braşov.

Din 24 Februarie n. 1902

Bancnota rom.	Cump.	18.94	Vênd.	18.98
Argint român.	„	18.80	„	18.84
Napoleond'orĭ.	„	19.—	„	19.04
Galbenĭ	„	11.34	„	11.40
Ruble Rusescĭ	„	127.—	„	128.—
Mărcĭ germane	„	58,50	„	—.—
Lire turcescĭ	„	10,72	„	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	„	101.—

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 20 Feb. 1902

Seminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilograme dela	până la
Grâu Bănăţenesc	80	9.65	9.85
Grâu dela Tisa	80	9.60	9·75
Grâu de Pesta	80	9.60	9.75
Grâu de Alba regală	80	.—	.—
Grâu de Bácska	80	.—	.—
Grâu unguresc de nord	80	.—	.—
Grâu romànesc	80	—	.—

Seminţe vechĭ orĭ nouĕ	Soiul	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilograme dela	până la
Sĕcara		70—72	7.80	7.85
Orz	nutreţ.	60—62	7.70	7.80
Orz.	de rachiu	62—64	6.10	6.20
Orz	de bere	64—66	5.75	6.—
Ovĕs			.—	—
Cucuruz	bănăţĕn	75	.—	—
Cucuruz	alt soiu	78	—.—	—.—
Cucuruz	„ „			
Hirişcă			4.50	5.90

Producte div.	Soiul	Cursul dela (Preţul per 100 de chilograme)	până
Săm. de trifoi.	Luţernă ungur.	45.—	53.—
„	„ transilvană	42.—	46.—
„	„ bănăţenă	47.—	49.—
„	„ roşiă	—.—	—.—
Ulei de rapiţă	rafinat duplu	—.—	—.—
Ulei de in		—.—	—.
Unsóre de porc	dela Pesta	56.—	56.50
„ „	dela ţeră	—.—	—.—
Slănină	svêntată	46.50	47.—
Prune	din Bosnia	—.—	—.—
„		—.—	—.—
Lictar	Slavon şi Serbia	—.—	—.—
„	din Serbia în s.	17.50	17.75
Nucĭ	slavon nou	—.—	—.—
Gogoşĭ	sêrbesc	—.—	—.—
„	din Ungaria	—.—	—.—
Miere	unguresci	—.—	—.—
„	serbesci	—.—	—.—
Céră	brut	—.—	—.—
Spirt	Drojdinţe de s.	—.—	—.—

Cursul losurilor private

din 20 Feb. 1902.

	cump.	vinde
Basilica	18 70	19.70
Credi	425 —	430.—
Clary 40 fl. m.	168.—	172.—
Navig. pe Dunăre.	—.—	—.—
Insbruck	85.	89.—
Krakau	75.	79 —
Laibach	72.—	7-.—
Buda	—.—	—.—
Palffy	197 —	200.—
Crucea roşie austriacă	183.—	187.—
„ „ ung.	54 —	55.—
„ „ ital	2 .50	30.50
Rudolf	80.90	90.—
Salm	254 —	287.—
Salzburg	—.—	—.—
St. Genois	270 —	290.—
Stanislau	—.—	—.—
Trientine 4½% 100 m. c.	413.—	417.50
„ 4% 50	36.—	39.—
Waldstein	57.50	58 50
„ de 10 francĭ	24.50	50.—
Banca h. ung. „	—.—	—.—

„AURARIA“ cassă de economiĭ, societate pe acţiunĭ în ABRUD.

CONVOCARE

Domniĭ acţionarĭ ai institutului „AURARIA“, cassă de economiĭ societate pe acţiunĭ în Abrud, prin acésta se convócă la a

XIV-a adunare generală ordinară

ce se va ţiné **la 20 Martie st. n. 1902, la 10 óre a m. în ABRUD**, în localul institutului.

Ordinea de di:

1. Raportul Direcţiunei şi al comitetului de supraveghiere şi împărţirea profitului curat.
2. Fixarea marcelor de presenţă.
3. Alegerea a trei membrĭ în direcţiune.
4. Alegerea comitetului de supraveghiere.
5. Eventuale propunerĭ în cadrul statutelor.

Domniĭ acţionarĭ, carĭ voiesc a participa la acéstă adunare în persónă séu prin plenipotenţiaţĭ, sunt rugaţĭ a-şĭ depune acţiunile, şi eventual documentul de plenipotenţă cêl puţin cu o di înainte de adunare la cassa institutului, „Doina“ din Câmpenĭ, la institutul „Detunata“ în Bucium.

Abrud, 10 Februarie 1902.

Direcţiunea.

RAPORTUL

comitetului de supraveghiere al „AURARIEI“ pe anul de gestiune 1902

Onorată adunare generală!

Comitetul de supraveghiere al institutului de credit şi economiĭ „AURARIA“ îşĭ ia libertatea a Vĕ raporta, că:

În decursul anului expirat a scontrat cassa şi a luat la revisiă tóte cărţile principale şi auxiliare ale institutului D-vóstră şi le-a aflat pe tóte conduse în ordine şi esact, ba cu finitul anului au constatat în gestiune o sporire esenţială.

In şedinţa sa din 14 Februarie 1902 a censurat comitetul D-vóstră de supraveghiere raportul direcţiunei şi au revidiat bilanţul, pe care le au primit întru tóte, fără de nicĭ o modificare.

Pe temeiul acesta propunem ca raportul direcţiunei, precum şi propunerea aceleia asupra distribuirei profitului curat. sĕ se priméscă şi de către onorata adunare generală şi sĕ i-se dea absolutoriul.

In fine comitetul de supraveghiere, se rógă ca şi raportul sĕu sĕ fie luat la cunoscinţă şi onorata adunare generală sĕ-l priméscă, dându-i absolutoriul.

D. u. s.

Basiliu Basiota, m. p., preşedinte — Dr. Vasilie Fodor m. p., notar.

Contul Bilanţului. — A mérleg számlája.

ACTIVE: — VAGYON:	Coróne	f.
Cassa în numĕrar. — Készpénz	9347	64
Cambiĭ de bancă. — Válto-tárcza	545574	63
Imprumuturĭ hipotecare. — Jelzálog kölcsönök	121713	67
Credite camb. cu acop. — Fedezett váltó kölcs.	37930	—
Efecte publice. — Értékpapirok	40330	60
Acţiĭ dela diverse băncĭ. — Részv. kül. intézetektől	10400	—
Realităţĭ. — Ingatlanok	3027	16
Mobiliar. — Butorzat . . . . cor. 798·58 fil. după amortisare de 10%. — 10% leiras után „ 79·86 „	718	72
Interese restante. — Hátralékos kamatok	80	95
Diverse conturĭ debitóre. — Kül. adósok	1066	20
	770189	57

PASSIVE: — TEHER:	Coróne	f.
Capital soc. 300 acţiunĭ à cor. 200. — Részvénytőke	60000	—
Fondul de reservă statutar al acţionarilor. — Tartalék alap	42025	—
Fondul special de reservă. — Különleg tartalék alap	44485	65
„ de pensiune al funcţionarilor. — Nyugdij „	32685	64
„ special de amortisare. — Kül. leir. tart. „	2686	61
„ „Alesandru Filip“. — „Alesandru Filip“ „	200	
Depunere spre fructificare. — Betétek	524206	72
Cambiĭ de bancă reescomptate. — Viszleszámitolás.	37961	—
Interese anticipate. — Előlegezett kamatok	11835	96
Diverse conturĭ creditóre. — Kül. hitelezők	1373	46
Profit transpus din 1900. — Áthozott nyereség . . . cor. 2400·— fil. Profit net. — Tiszta nyereség „ 10329 53 „	12729	53
	770189	57

Contul Profitului — A nyereség és Veszteség számlája — şi al Perderilor.

EŞIRĬ: — KIADÁSOK:		Coróne	f.
Interese: — Kamatok:			
pentru depunerĭ spre fructificare. — Betétek után	cor. 27168·95 fil.		
pentru fondul gen. de reservă. — az általános tart. alap után	„ 2025·— „		
pentru fondul spec. de reservă. — a kül. tart. alap után	„ 2143·55 „		
pentru fondul de pensiune. — Nyugdij tart. alap után	„ 1579·18 „		
pentru fondul spec. de amortis. — A kül. leirások tart. alap után	290·19 „	33206	87
Spese: — Költségek:			
Salare. — Tiszti fizetések	cor. 8890·95 fil.		
Chirie. — Házbér	„ 600·— „		
Spese de postă şi alte. — Pósta és egyéb költs.	„ 1900·82 „		
Marce de presenţă. — Jelenlési bárczák	„ 1968·— „	13359	77
Contribuţiune directă. — Egyenes adó	„ 4368·02 „		
10% dare la int. dela dep. şi alte comp. de timbru. — 10% betéti kamat. adó és egyéb illet.	„ 3168·98 „	7537	—
Amortisare din mobiliar. — Leirás a butorzatból		79	86
Profit transpus din 1900. — Áthozott nyereség	cor. 2400·— fil.		
Profit net. — Tiszta nyereség	„ 10329·— „	12729	53
		66913	03

VENITE: — BEVÉTELEK:		Coróne	f.
Interese: — Kamatok:			
dela cambiĭ de bancă. — Váltók után	cor. 43183.95 fil.		
„ împrumuturĭ hipotecare. — Jelzálog kölcs. után	„ 9246·48 „		
„ credite camb. cu acop. — Fedezett váltok után	„ 3169·80 „		
„ efecte publice. — Érték paprok	„ 2467·17 „	58067	40
Provisiune. — Provisiok		6445	63
Profit transpus. — Áthozott nyereség		2400	—
		66913	03

Abrud, la 31 Decemvrie 1901.

Dr. Laurenţiu Pop, direct. esec. — Silviu Lazar, contabil.

Membriĭ Direcţiunei:

Romul Furdui. *Georgiu Ivaşcu.* *Candin David.* *Ioan Macaveiu.* *Dr. Borḑia Alex.* *Petru Macaveiu.*

Subsemnatul comitet de supraveghiere am esaminat bilanţul present, contul profitului şi al perderilor şi confrontându-le cu registrele principale şi auxiliare ale institutului, constatăm, că le-am aflat cu acelea în deplină consonanţă şi în ordine.

Basiliu Basiota, *Nicolae David.* *Nicolau Lobonţiu.* *Dr. Vasile Fodor.*

PLENIPOTENŢĂ.

Subscrisul plenipotenţez pe D-l acţionar .... din .... sĕ mĕ representeze la adunarea generală a institutului „Auraria“, cassă de economiĭ, soc. pe acţiunĭ în Abrud, ce se va ţiné în 20 Martie st. n. 1902.

Dat....................

.... 2 martorĭ. .... acţionar.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.